

สารบัญ

กก	1	กระแฉับั้ง	26
กกุชกัณฑ์ (เครื่องหมายของความเป็นกษัตริย์)	2	กระแจะ	27
คูที่ เครื่องเทียบยศและพัดค้ำจาวมอร		กระเชิง (กระทรวง)	27
กกุสันธะ, พระเจ้า (พระพุทธเจ้า)	2	กระดาษ	27
กกง (1)	2	กระดาษสา	30
กกง (2)	3	กระต่าย	35
กกงกลอน	3	กระต่ายขาเดียว	38
กกงไกว	5	กระต่ายมีปัญญาดี	39
กกงธนู	5	กระถิน, ฝัก	39
กกงยิงฝ้าย	5	กระทำ (เครื่องดักสัตว์)	39
กกงสะทีก	6	กระทิง	41
กกงสะล้อ (คันชักขอ)	7	กระบอง (ของกินเล่น)	42
กกงสายใจ	7	กระปือเมือง, ขะปือเมือง (กระบิลเมือง)	43
กกงเกลือ (เครื่องใช้)	7	กระม้อ, คอย	44
กกงฉิน	8	กระยอม, ดอก (ดอกพะยอม)	44
กกงฉินชาดก	8	กระสัตร (กษัตริย์)	45
กกค	9	กระเสมเมือง (การละเล่น)	46
กกคาวัตถุ	9	กระหม่อม, เจ้า	49
กกนกวิณนราชชาดก	10	กระอุบ (ผอบ-เครื่องใช้)	49
กกบ	11	กระอุบแก้ว	50
กกบกินเดือน กบกินดาววัน (จันทร์/สุริยคราส)	13	กรัก	50
กกบฏเงี้ยว	15	กรูด, บ่า	50
กกปีราชชาดก	21	กล้วย	51
กกมลราช, พญา	21	กล้วยทอด	58
กกกรรมการวัด	22	กล้วย, บ่า	58
กกกรม (ขอม)	23	กล้วยเทศ, บ่า (มะละกอ-พืช)	59
กกกระเจียก (กรรเจียก)	24	กล้วยพันกอ	60
กกกระแจ (กุญแจ)	24	กล้วยรสี	62
กกกระแจะ	24	กลอง	62
กกกระโจ้ (เครื่องใช้)	25	กลองก้นยาว คูที่กลองปู่เจ้า	63
กกกระโจม (มงกุฎ)	25	กลองกบ (กลองมโหระทึก)	63

กลองงูงา	65	กล้องเป่าไฟ	101
กลองชุม	65	กล้องมูยา (กล้องยาสูบ)	101
กลองดิน	65	กล้องสะหลีค (กระบอกกน็ดน้ำ)	101
กลองตะหลดปด	65	กลอน (1) (คำประพันธ์)	102
กลองตั้งโนง	67	กลอน (2) (ชื่อเครื่องไม้หลังคา)	102
กลองคูป คูที่กลองต้อบ	67	กลอนก้อย	103
กลองต้อบ	67	กลอนชรา	103
กลองเต่งถึง	67	กลอย	104
กลองถึงหม้อง คูที่ กลองถึงหม้อง	68	กล้า (พันธุ์ข้าว-พืช)	105
กลองเง่งถึง คูที่ กลองเต่งถึง	68	กล้าเทิก	106
กลองถึงบ้อง คูที่ กลองถึงหม้อง	68	กล้าบาง กล้าชำ	106
กลองเถิดถึง คูที่ กลองหลวง	68	กลางเวียง, วัด	107
กลองป้งโป้ง	68	กำ, บ่า (พืช)	109
กลองปฐา	70	กำเครือ, บ่า	109
กลองปู้เจ	74	กำตัน, บ่า	110
กลองมองเซิง	76	กำตาไก่, บ่า	110
กลองมองลาว	77	กำเผือก, บ่า	110
กลองยาม	78	กลิ้งวงล้อ (การละเล่นของเด็ก)	111
กลองวง	78	กลีดยุค	111
กลองสะบัดชัย	78	กลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือของสาธารณรัฐ	112
กลองสาวไห่	82	ประชาธิปไตยประชาชนลาว	
กลองถึงหม้อง	82	กลุ่มนาปนกิจสงเคราะห์	123
กลองแสะ	84	กวง/กลวง	126
กลองหลวง	84	กวนข้าวมธุปายาส	126
กลองอุนเมือง	93	กวย กรโกวิท, รongอำมาตย์ตรี	128
กลองอืด	93	กวย (ตะกร้า-เครื่องใช้)	128
กลองแหว	93	กวยกล้า	129
กล้องเข้า (กระติบข้าว-เครื่องใช้)	98	กวยตาแหลว	129
กล้องเข้า, บ่า	99	กวยถ่าน	130
กล้อง	100	กวยสลาท (ตะกร้าสลาทกัณฑ์)	130
กล้องกระจายเสียง (เครื่องกระจายเสียง)	100	กวัค (เครื่องใช้)	134
กล้องชอ	100	กัวะเข้า (เครื่องใช้)	135
กล้องถ้อบ (ของเล่น)	100	กัวซ่า (วิธีรักษาโรค)	136

กวาง	137	ก้อกอีเกื้อ	188
กว่าง (แมลง)	140	กอง	188
กว่างก่อ	141	กองเข้า	189
กว่างกิ	141	กองหลัว (กองฟืน)	191
กว่างวง/กว่างหน่อ	141	กองกาน, วัต	191
กว่างซาง	141	ก่อน, หย้า (หย้าเจ้าฐู-พีช)	192
กว่างแซม	142	ก้อนแก้ว อินแดง, เจ้าฟ้า	192
กว่างโซึ่ง	142	ก้อนเส้า	193
กว่างคอยหล้อ	142	กอบ	194
กว่างแม่อีหลุ่ม	142	ก้อมค้อ/ก้อมค้อดำ (กะเพรา-พีช)	194
กว่างรัก/กว่างอ๊ก	142	ก้อมค้อขาว	195
กว่างหนดขาว	143	กะต้ำป้าค่าคู้ (นิทาน)	196
กว่างหาง	143	กะลาซาป็นน้อย (นิยาย)	197
กวาน (ขวาน-เครื่องมือ)	146	กะเลียบ (เครื่องใช้)	198
กว้าน	146	กะหลก (เกราะ-เครื่องใช้)	199
กว้านพะเยา	146	กะหล้อก (ภาชนะ-เครื่องใช้)	200
กวาว (พีช)	149	กะเหรียง (ชนเผ่า)	200
กวาวเครือ	151	กะเหรียงคอยาว	200
ก้อ (พีช)	151	กะโหล้ง (ภาชนะ-เครื่องใช้)	200
ก้อเคื้อย	153	กะแอน (กระชาย-พีช)	201
ก้อเปิ่น	154	กังขารี (อมมนุษย์ในนิยาย)	202
ก้อหล่ม	154	กังรี (อมมนุษย์ในนิยาย)	203
ก้อเจดีย์ (พิธีกรรม)	155	กังสาด	204
ก้อ (ชนเผ่า)	156	กัญจนอรัญญาตีมหาเถร, คุรบา	206
กอก	185	กัณฐกะ/กัณฐัก (ชื่อม้า)	208
กอก, บ่า (พีช)	186	กัณฑ์เทศน์	208
กอกน้ำ, บ่า	186	กัณฑ์ธัมม์	211
ก้อก (เครื่องใช้)	186	กัณณกวติ (ชาดก)	212
ก้อกแกง	187	กั๊ด	212
ก้อกเข้าแมว	187	กั๊ดติกา (ดาวลูกไก่)	213
ก้อกตด	187	กัณชนะนนตี, ขุน	213
ก้อกตำหมาก	187	กัณโลง (โคลง-ฉันทลักษณ์)	214
ก้อกหมาก	188	กั๊บ (ตลับ/เครื่องคักสัตว์)	215

กัณฑ์	216	ก้านฟ้า (ชื่อเครื่องไม้หลังคา)	243
กัณฑ์ขอย	216	กาบ (กาบ/การนับเวลา)	243
กัณฑ์ปะ/กัณฑ์	217	กาบแก้ว (ณ ลำพูน) พิจิตร โอสธ, เจ้า	244
กัณฑ์ปะนะ (ชาดก)	218	กาบ/กาพย์ (1)	245
กัณฑ์ปะนา/กัณฑ์ปะนา (พิธีกรรม)	220	กาพย์ (2)	246
กัณฑ์ปรุกรา (กัณฑ์พฤกษ์)	223	กาพย์เค้า	246
กัณฑ์พีร์ (กัณฑ์)	224	กาพย์ปลาย	246
กัณฑ์มระ (พิธีกรรม)	225	กาพย์เจ็ยจามเทวีและวิริงคะ	247
กัณฑ์มวิบาก (ชื่อกัณฑ์)	226	กาพย์กลาง	248
กัณฑ์ยณวิวัฒนวิศิษฐ์, พระยา	227	กาพย์ลำดับกัณฑ์	248
กัณฑ์สปะ, พระเจ้า (พระพุทธเจ้า)	227	กายพระเจ้า	248
กา	227	กายพระเมตเตยยะเจ้า	249
กากอก	228	กายนคร (ชื่อกัณฑ์)	249
กากินซากข้าง (ชาดก)	228	กายนินจาตุรชาตกะ (ชาดก)	251
กาจับหลัก (ราชดัด-พีช)	229	การ	251
การเผือก (1) (ชาดก)	229	การแต่งกาย	252
การเผือก (2)	231	การละเล่นของเด็กล้านนา	265
กาแล (เครื่องประดับที่ขอดจั่ว)	232	การวิก, นก	268
ก่า	237	กาลเทวิลลี	269
ก่า ดูที่ กล้า	237	กาลาชาเครือดอก (นิยาย)	269
ก่าลาย (การพ่อน)	237	กาว (ขนเผ่า)	271
ก่าแลว (การพ่อน)	237	กาวิลละ, พระญา	272
กาด (ตลาด)	239	กาวิลละวงศ์ ณ เชียงใหม่, อามาศย์ตรี เจ้า	276
กาดก้อม	239	กาวิโลรสสุริยวงษ์, พระเจ้า	278
กาดจัว กาดควาย	239	กาสะลอง/กาสะลอง (ปีบ-พีช)	280
กาดเข้า	242	กาสะลองคำ (ปีบทอง-พีช)	280
กาดลี	242	กาสะลองเทศ/กาสะลองดิน (เท้าขาม่อม-พีช)	281
กาดเลิง	242	ก่า	282
กาดแลง	242	ก่าปี่/อี่ปี่ (แมลงปอ)	282
กาดวโรรส	242	ก่าเบ้อ/อี่เบ้อ (ผีเสื้อ)	284
กาดหมั่ว	242	ก่าฟุ้ง (แมงมุม)	285
กาดหลวง	242	ก่าฟุ้งน้ำ หรือตัวจิงใจน้ำ ดูที่ แมลงขาอัย	285
ก้านซ้ง (อังกาบ-พีช)	242	ก่าปุกก่าพุย (การละเล่นของเด็ก)	285

กำพร้าว้งทอง (ชาดก)	285	กิวจ้งกับ	365
กำพร้าว้งบัวทอง (ชาดก)	289	กิวผาวอก	365
กำพร้าว้งหมาขาว (ชาดก)	293	กิวมันหก	365
กำพร้าว้งหมาดำ (ชาดก)	293	กิวเมืองนะ	366
กำพร้าว้งหมาเฒ่า (ชาดก)	295	กิวหลักแดง	366
กำพร้าว้งเหล็กไน (ชาดก)	296	กิวลม, เชื้อน	366
กำแพงเพ็ก (สถานที่)	299	กิว (ชื่อโรค)	367
กำแพงเมือง	299	กิวลงด่าลงแดง	367
กำแพงเมืองเชียงราย	300	กิว (อุปกรณ์ในเตาเผา)	367
กำแพงเมืองเชียงใหม่	304	กิว นิมมานเหมินท์, นาย	368
กำแพงเมืองน่าน	310	กิว (เครื่องทอผ้า)	369
กำแพงเมืองแพร่	311	กิวอนา, พระญา	372
กำแพงเมืองลำปาง	313	กุกกรชาดก	373
กำแพงเมืองลำพูน	316	กิว้ง	374
กำแพงเวียงเชียงแสน	318	กิว้งนอนเพีย (กลอักษร)	375
กำลั้ง (บุคคลในพิธีพื้อนผี)	322	กุกทกุกฉินฉินชวชาดกะ	375
กำลั้งวัน	322	กุกฉาละ	376
กำลั้งวันนพเคราะห์	322	กุกททาลปัทมพิตตะ (ชาดก)	376
กำกาคำ (ชาดก)	325	กุกบ (หมวกปีกกว้าง-เครื่องใช้)	376
กำก้อ, วัค	332	กุกพันสันนิบาต (ชื่อโรค)	379
กิงก้องแก้ว (การละเล่นของเด็ก)	335	กุกมกาม, เวียง	379
กิตติกาไถ่บุญ (ชาดก)	336	กุกมกัณฑ์ (อมนุษย์ในนิยาย)	385
กิตติกาฤกษ์ฟ้า (ชาดก)	336	กุกมารกัศสปะ, พระ (พระเถระ)	387
กิตติวงศ์, วัค	337	กุกุ่ม (เครื่องใช้/พืช)	387
กินเข้า (กินอาหาร)	339	กุกุ่มน้ำ (พืช)	387
กินเข้าสลาก (ทำบุญสลากกัณฑ์-พิธีกรรม)	343	กุกุ่มบก (พืช)	388
กินแขกแต่งงาน	354	กุกย สุภาวสิทธิ์, นาย	388
กินนารอน (กินนร-อมนุษย์ในนิยาย)	356	กุกย (ขนเผ่า)	389
กินนารี (กินรี-อมนุษย์ในนิยาย)	357	กุกรุงคมิคชชาดก	391
กินอ้อ (พิธีกรรม)	358	กุกรุงฉัมชชาดกะ	392
กิมฮ้อ นิมมานเหมินท์, นาง	364	กุกุลเทวราช, พระญา	393
กิว (ขนเส้นยาวบนใบหน้า)	365	กุกุลปุตตะ (ชาดก)	393
กิว (ทางด่านบนสันเขา)	365	กุกุลดวรงค์ ฉ เชียงใหม่, เจ้า	394

กุสสรราชชาดก	395	กุ่มาหลว	421
กุ่ม (สถูป/วัด/เจดีย์)	398	กุ่มหลวง/เจดีย์	422
กุ่มกัลปพฤกษ์	399	กุ่มหัวบ้าน	424
กุ่มกุด	399	กุ่ม, ผัก	424
กุ่มขาว	400	กุ่มเค็ยะ/กุ่มเก็ยะ	427
กุ่มขาว, วัดร้าง	400	กุ่มบก	427
กุ่มคำ, วัด (น่าน)	401	กุ่มผีป่า/กุ่มพาน	427
กุ่มคำ, วัด (ลำปาง)	403	กุ่ม (ประทุน-เครื่องใช้)	428
กุ่มคำหลวง	403	เกณท์เดือน (การทำนาย)	429
กุ่มเจ้านายเชียงใหม่	404	เก็ดละหวา, ดอก (พืช)	429
กุ่มเจ้าย่าสุตดา	406	เกดการาม, วัด	430
กุ่มข้าง-กุ่มม้า	406	เกดุมตี, เมือง	432
กุ่มดำ	408	เก็บของ (การละเล่นของเด็ก)	432
กุ่มแดง (1)	408	เก็บคูก (เก็บกระดูก-พิธีกรรม)	433
กุ่มแดง (2)	409	เกวียน, นก	433
กุ่มเต้า, วัด	409	เก็ดัดหอย, หยา	433
กุ่มนางเก็	411	เก็ด้าผม (การแต่งกาย)	434
กุ่มปลาช่อน	412	เก็ดื่อ (อาหาร)	436
กุ่มป่าลาน, วัด	412	เก็ดื่อ, ป่า (พืช)	437
กุ่มปู่เก็	414	เกวน, ป่า (ตะขบ-พืช)	437
กุ่มเฝ้า	414	เกวนควาย, ป่า (ตะขบควาย-พืช)	438
กุ่มพระญาคำฟู	415	เกวนนก/เกวนป่า, ป่า (ตะขบป่า-พืช)	438
กุ่มพระญามังราย	415	เกวียน	438
กุ่มไม้แดง	416	เกษตรกรรมลำปาง, โรงเรียน	439
กุ่มรังแร้ง	417	เกษม เขม โก, หลวงพ่อ	440
กุ่มร้างหางดง	417	เกศเชษฐราช, พระญา	441
กุ่มเรือ (1)	417	เกศธาตุ	442
กุ่มเรือ (2)	417	เกศนางข้าง (ชาดก)	442
กุ่มล่อง	419	เก้ากอง (การนับมือ-ความเชื่อ)	448
กุ่มละม็ก, วัด	419	เก้าตื้อ, วัด	449
กุ่มเหลี่ยม	420	เกาะ	449
กุ่มสี่แจ่ง	420	เกาะกลาง, วัด	449
กุ่มหนองฝ้าขาว	421	เกาะกลาง, บ้าน	451

เกาะกา, อำเภอ	451	แก	469
เกาะดอนแทน	452	แกบ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน)	469
เก็ง (เครื่องใช้/เครื่องดักสัตว์)	452	แกฝาย (หัวหน้าเหมืองฝาย)	471
เกิด (การเกิด-ประเพณี)	453	แกวัด (ไวยาวัจกร-บุคลากรในวัด)	471
เกิน (1) (พะอง-เครื่องใช้)	457	แกผ้าเป่าตุ๋น (พิธีกรรม)	472
เกิน (2) (ภาษีอากร)	458	แกง (อาหาร/การปรุงอาหาร)	472
เก็บคืนทิพ (รองเท้าพิเศษ-เครื่องใช้)	459	แกงกระด้าง	475
เก็บหนังควาย (รองเท้าหนังควาย-เครื่องใช้)	460	แกงเจียง	475
เก้ม, บ่า (พืช)	461	แกงแค	475
เกียง	461	แกงทูน	476
เกียง, บ่า (หัว-พืช)	462	แกงบอน	479
เกียงพรา (เฉียงพรา-พืช)	463	แกงบ่าค้อนก้อม	479
เกียงพราข้าง	463	แกงบ่าถั่วยาว	480
เกียงพราเมง	463	แกงบ้านอย	480
เกียงพราโย	463	แกงบ้าน้ำ	480
เกียงพราไหล	464	แกงบ้าน้ำแก้ว	480
เกียรติ ชีวะเกตุ, นาย	464	แกงบ่าแปบ	481
เกี้ยว (ชื่อโรค)	464	แกงบ่าฟักหม่น	481
เกี้ยวกระด้าง	465	แกงบ่าหนูน	481
เกี้ยวขบ	465	แกงปลา	482
เกี้ยวจ้อ	465	แกงปลี	482
เกี้ยวดำแกมปี	465	แกงปลีตาล	482
เกี้ยวตกทอง	465	แกงปู้	483
เกี้ยวธนู	465	แกงผักกาด	483
เกี้ยวบ่าแรงคุดตกทอง	465	แกงผักกูด	483
เกี้ยวผีแปลง	465	แกงผักขี้เขียด	483
เกี้ยวลมเหน็ด	465	แกงผักขี้เหล็ก	484
เกี้ยวลูกหนูน	465	แกงผักเชียงดา	484
เกี้ยวเลือด	465	แกงผักปิ้ง	484
เกี้ยวสะทก	465	แกงผักพ้อคำดีเมีย	484
เกี้ยวหัด	465	แกงผักแว่น	485
เกี้ยวเกสรดอกชอมภอ (การละเล่นของเด็ก)	466	แกงผักเสี้ยว	485
เกี้ยวเข้าเอาเฟือง (เกี้ยวข้าว-เกษตรกรรม)	466	แกงผักหนาม	485

แกงผักหละ	485	แก้วปภา	499
แกงผักหวาน	486	แก้วปัดหลอด	499
แกงผักฮ้วน	486	แก้วพลิกะ	499
แกงยอดผักแก้วใส่เห็ด	486	แก้วเผือก	499
แกงสะแล	486	แก้วเพทาย	500
แกงหน่อไม้	487	แก้วมณีโชติ	500
แกงหน่อไม้ส้ม	487	แก้วมุก	500
แกงหน่อคอง	487	แก้วมหานิล	500
แกงหยวก	488	แก้วมหานิลตง	500
แกงหอย	488	แก้ววิฑูรย์ (ไพฑูรย์)	501
แกงเห็ดดอบ	488	แก้วอมฉาน	501
แกงเห็ดหล่ม	488	แก้ว 7 ดวง (สมบัติของจักรพรรดิ)	501
แกงออกปล้าว	489	แก้ว มณีรัตน์, นาย	502
แกงอ่อม	489	แก้ว, ดอก	502
แกงฮังเล	490	แก้วนวรัฐฯ, พลตรี เจ้า	503
แกงโสะ	490	แก้วกู่ตาธิปติราช, พระญา	507
แก่ง	491	แก้วมงคล ณ เชียงใหม่, เจ้า	509
แก่งตาน	492	แก้วงเข้า (พิธีกรรม)	509
แก่งหลวง	493	โก, บ่า	510
แกน	493	โกงเกง (การละเล่นของเด็ก)	510
แก่น	494	โก่งควี้ว (ลายประดับ)	511
แก่นพงสา, เจ้าพระญา	494	โกฐาก (สรีรร่างกายของคน)	512
แก้ม	494	โกณฑัญญะ, พระเจ้า (พระพุทธเจ้า)	513
แกลบ	495	โกชายุติ 8 ประการ (หลักปฏิบัติ)	513
แกว/กาว (ชนเผ่า)	495	โกนาคนนะ, พระเจ้า (พระพุทธเจ้า)	513
แก้ว (รัตนชาติ/เพชรนิลจินดา)	496	โกมาริยชาติกะ	514
แก้วค้อ	497	โกลาหล 3 ประการ	514
แก้วนิล	497	โกวิทธรรมโสภณ, พระครู	515
แก้วนิลปะตะบ	497	โกหกได้ดี (นิทาน)	516
แก้วบัวรด (มรดก)	497	ไก่อ	516
แก้วบุษ	498	ไก่อแก้ว	522
แก้วปัทมก่าน	498	ไก่อแก้ว, วัด	522
แก้วปัทมราค	498	ไก่อชน	524

ไก่เหือกหาของ (พิธีกรรม)	530	ไก่หนึ่ง (ไก่หนึ่ง-อาหาร)	532
ไก่พือก (การละเล่นของเด็ก)	531	ไกรศรี นิมมานเหมินท์, นาย	532
ไก่ห้ำแพรด (การละเล่นของเด็ก)	531		